

ДЕМУЦЬКИЙ
Порфирій Данилович
(1860 – 1927)

Народився у дворянській сім'ї 10 (22) березня в с. Янишівка, (тепер – Іванівка) Ставищенського району Київської області. Музичну освіту здобув у Київській духовній семінарії (1876-1882). Юнаком співав у Миколи Лисенка, з яким мав тісні творчі зв'язки. Після закінчення медичного факультету Київського університету (1889) працював лікарем в с. Охматові на Київщині, де й народився його син Данило – майбутній український кінорежисер (1893). Там же організував народний хор, у виконанні якого вперше в Україні з концертної сцени прозвучали народні пісні з особливостями національного багатоголосся та своєрідністю манери «гуртового співу». Збирав і обробляв народні пісні; організував народний хор, з яким виступав у багатьох місцях України. В репертуарі хору були українські народні багатоголосі пісні, що їх виконували в народному стилі. Визначною подією став вихід у світ у 1907 р. старовинних українських лірницьких кантів, що їх підготував до друку П. Демуцький. Завдячуючи цій публікації, українські композитори відкрили для себе невідомий пласт співацької творчості, і за короткий час в Україні виник новий жанр обробки українських релігійних кантів, або «псалм» для хору. 1918-го – переїхав до Києва, де активно працює для утвердження в Україні незалежної церкви. Він був присутній на Першому Всеукраїнському православному церковному соборі, а в 1921–1924 роках викладав співи на спеціально створених регентських курсах

УАПЦ. Саме в цей час композитор створив та переробив для сучасних церковних потреб значну кількість духовних піснеспівів. З того ж 1921-го працював у Етнографічній комісії УАН, був професором Музично-драматичного інституту ім. Лисенка.

Підтримував творчі зв'язки з професійними (хорова капела «Думка») й самодіяльними хоровими колективами, активно пропагував українську народну пісню.

Автор вокальних творів «Дума про Федора Безрідного», «Заповіт» та ін. на тексти Шевченка.

Духовну спадщину П. Демуцького не досліджено і більшість духовних творів перебуває в рукопису. У період напруженої праці в УАПЦ композитор скомпонував «Літургію св. Іоанна Золотоуста» для жіночого хору, а також створив обробки кантів.

Літургійний цикл композитора відрізняється від більшості духовних творів його сучасників спрощеністю фактури, що має на меті відтворити народну церковну манеру співу. У цьому циклі композитор використав звичайні народні церковні мелодії, які побутували в цьому регіоні. Переважно гетерофонне триголосся втілює принципи простого клірасного співу з розлогим мелізматичним розспівуванням мелодій, октавними, квінтовими, тризвуковими паралелізмами.